

Barraca de Comauba

Castellbell i el Vilar

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Carena de Comauba
Alçada: 337

Coordenades:

Latitud: 41.66091
Longitud: 1.89049
UTM Est (X): 407626
UTM Nord (Y): 4612723

Classificació

Número de fitxa 08053 - 230
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Popular Modern Contemporani
Segle XVIII-XIX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: La corona exterior ha començat a enderrocar-se, la qual cosa ha provocat un moviment estructural de la barraca, que sense cap consolidació acabarà enfonsant-se.

Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL -Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2015)
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08052A0060001000000OG
Autoria de la fitxa Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: ds., 14/01/2017 - 01:00

Descripció

Barraca construïda amb pedra seca. Està ubicada a la carena de Comauba, a mà dreta, baixant per un corriol, que segueix la línia de mitjana tensió i va a parar al torrent del Padró.

Està excavada parcialment en el marge. Un bosc de pi blanc amb brolla de romaní creix en un indret que havia estat plantat amb vinya. Molt a la vora, a l'altre costat del torrent on hi creix ufanosa una petita roureda, es pot observar una edificació de planta quadrangular amb dues tines.

La barraca té una planta circular, de 2,00 metres de diàmetre interior. Els rocs més grossos es troben situats a la base, a la part exterior i al portal per donar més consistència i solidesa a l'edificació. Entre mig hi ha el pedruscall, en forma de falques que s'han introduït a cops de mall o maceta per evitar que els blocs més grossos es moguin. La porta està orientada al sud-oest, amb una única llinda plana i una lleixa interior al damunt. Els són brancals rectes. Mesura 1,17 metres d'alçada per una amplada de 0,70 metres. Els murs tenen un gruix de 0,45 metres. La coberta és de volta per aproximació de filades amb una llosa de tancament. Conserva parcialment el ràfec i també el caramull però ha perdut gairebé tota la terra que protegeix la coberta de filtracions. No té cap element destacable ni espitlleres visibles. La corona exterior ha començat a enderrocar-se, la qual cosa ha provocat un moviment estructural de la barraca, que sense cap consolidació acabarà enfonsant-se.

Observacions:

Aquesta barraca no està inventariada per l'Observatori del Paisatge de Catalunya dins el projecte Wikipedra.

Història

La tècnica de la pedra seca es caracteritza per l'ús de la pedra sense treballar i sense cap material d'unió. Les irregularitats de les lloses es corregeixen amb pedruscall. La pedra només es treballa quan ha de tenir una tasca específica, com llindes o escaires. A Castellbell i el Vilar aquesta tècnica s'utilitza en les barraques de vinya, en les parets de marge per aterassar el terreny i també en alguns ponts per facilitar el pas dels torrents.

Es tracta d'una tècnica amb uns orígens molt remots però que la seva expansió es vincula amb el creixement de la viticultura durant la segona meitat del segle XIX (SOLER i PERARNAU:1985). No hi ha testimonis, ni documentació que puguin aportar una cronologia més antiga. Els condicionants que afavoreixen l'aparició de les barraques són: un increment de l'àrea cultivable que provoca la construcció de parets de pedra seca per formar feixes; una atenció més continuada que reclama el conreu de la vinya, creant la necessitat d'aixopluc i magatzem d'eines del pagès que restarà més temps lligat al camp; i, finalment, la presència al Bages, d'un estrat rocós molt pròxim a la superfície.

La situació geogràfica d'aquestes barraques ve condicionada per la necessitat d'aprofitament de l'espai conreat. Podem trobar, per tant, barraques construïdes entre dues feixes de diferent nivell, sempre i quan siguin del mateix propietari. També podem trobar barraques enmig del camp, però es deu al mateix condicionant, ja que segurament es tracta d'una franja del camp rocós o de difícil utilització pel conreu. Finalment, també podem trobar les barraques en un racó del camp, on s'amuntegaven les pedres extretes de llaurar, o fora del camp semi excavades en un marge. Segons la tipologia de la seva construcció, poden ser de planta circular o quadrangular i poden ser construccions isolades o estar adossades en un marge o altra construcció. La volta de les de planta circular es fa per aproximació de fileres. En canvi, les de planta quadrangular poden tenir la volta per aproximació de fileres o en base a un sistema piramidal. Pel que fa al tema dels constructors, es pot parlar de tres teories: l'existència de quadrilles de "barracaires" itinerants, els "sardans", o el propi pagès. L'existència del sardans s'ha recollit en el treball de Soler i Perarnau (1985) gràcies a un informant que situa aquests personatges a finals del segle XIX. Es tracta d'homes procedents de la Cerdanya, segurament la part alta de la Cerdanya, que oferien els seus serveis per a la construccions de pedra seca, com activitat complementària en èpoques climatològicament adverses en el seu lloc de

Bibliografia

- MARTÍN i VILASECA, Fèlix i PREIXENS i LLEVADOT, Josep (2005). Les construccions de pedra seca. Inventari de cabanes de volta, balms murades i aljubs a les terres de Lleida. Pagès editors. Lleida.
- QUERALT BOLDÚ, Ramon (2008). Les cabanes de volta de les Borges Blanques. Paisatges, fets i gent. Cossetània edicions. Valls.
- RIPOLL, Ramon, coord. (2010). La pedra seca. Evolució, arquitectura i restauració. Col·lecció Arquitectura tradicional, vol. 3. Edicions Brau. Figueres.
- SOLER i BONET, Josep M. i PERARNAU i LLORENS, Jaume (1985). "Les barraques de vinya al terme municipal d'Artés (Pla de Bages)"; dins Dovella, núm. 17. Manresa, pàgs. 37-43.
- SOLER i BONET, Josep M.(1987). "Barraques i tines, construccions per a la vinya"; dins Dovella, núm. 24. Manresa.
- SOLER i BONET, Josep M.(1988). "La tècnica de la pedra seca. La construcció popular"; dins Dovella, núm. 29. Manresa, pàgs. 47-52.
- SOLER i BONET, Josep Maria (2000). "La construcció en pedra seca, arquitectura, patrimoni i tradició"; dins Dovella, núm. 70. Manresa, pàgs. 9-11.
- VALLS i PUEYO, Joan (2002). Les construccions de pedra seca al terme de Castellbell i el Vilar; dins Dovella, núm. 78. Manresa, pàgs. 56 - 59.

